annonse

Tendensiøst fra Øystein Stene om #stilleforopptak

Vi kjenner oss ikke igjen i hans ensidige fremstilling av samtalene rundt #stilleforopptak.

DEBATT

FOTO: Siv Dolmen/Nationaltheatret/Trøndelag Teater

Skuespillerne Julie Støp Husby (øverst fra venstre), Janne Heltberg, Iselin Shumba, Kristin Grue, Birgitte Larsen, Silje Storstein og Julie Marie Lindvik, svarer på kritikken fra Øystein Stene.

Silje Storstein, Janne Heltberg, Iselin Shumba, Kristin Grue, Julie Marie Lindvik, Birgitte Larsen, Julie Støp Husby
På vegne av dem som administrerte #stilleforopptak

12. juni 2018 11:08 13:49

annonse

- **Les essayet til Øystein Stene: Jeg kjenner et dypt ubehag ved den autoritære tonen og massementaliteten i #metoo-bevegelsen**

Øystein Stene skriver i Aftenposten og Samtiden at facebookgruppen og oppropet #stilleforopptak, om seksuell trakassering av kvinnelige skuespillere, har «fjernet all debatt».

Dersom det er tilfelle, har vi mislyktes med det vi sammen forsøkte å sette i gang høsten 2017.

Facebookgruppen vår har 609 medlemmer og over 900 innlegg. Stene sier at han har lest det meste. Da vil han vite at majoriteten av innleggene ikke er «historier om mannlige kolleger» og at gruppen i prinsippet har ligget brakk siden desember 2017. Han vil også ha sett at det innad i gruppen har vært uenigheter rundt fremgangsmåte, budskap og veien videre.

Vi kjenner oss ikke igjen i hans ensidige fremstilling av samtalene vi har ført.

- **Les også svaret fra Skuespillerforbundet og Nationaltheatret**

Tendensiøst og utenfor kontekst

Det Stene omtaler som «gruppen» er 609 ulike individer. Det eneste vi har en uttalt kollektiv enighet om, er oppropet fra 16. november 2017. De tre sitatene som er publisert i Aftenpostens utdrag av Stenes essay, er dermed tre individers meninger. (En lengre versjon av essayet finnes å lese i Samtiden der blant annet en direkte feilsitering er med.)

Sitatene er etter vårt syn plukket tendensiøst og benyttes utenfor sin kontekst og for å illustrere Stenes egne poeng – ikke det avsender i utgangspunktet mente. Sitatet «problemet er så utbredt at det blir ragnarok når man begynner å nøste i dette» sikter for eksempel til seksuell trakassering og maktmisbruk på én spesifikk utdanningsinstitusjon – ikke som Stene bruker det; som argument for at «trakassering av kvinner foregår overalt».

Det er interessant at Stene gjør denne feilsiteringen, ettersom institusjonen det er snakk om er hans egen arbeidsplass, Teaterhøgskolen i Oslo, og avsender er en av hans tidligere kolleger – noe vi må anta at han er klar over, ettersom han for å finne sitatet må ha lest hele innlegget.

annonse

Ikke én er outet i offentligheten

Stene har rett i at vi lagde et rom der graden av trakassering ikke skulle bety noe, der en kunne dele sine opplevelser anonymt.

Norsk teater- og filmbransje er liten. Selv om ingen navn på personer, arbeidssteder eller prosjekter ble nevnt, er det ikke til å unngå at man i enkelte tilfeller kunne få en idé om hvem vedkommende var. Det betyr ikke at anonymiseringen er gjennomgående svak.

Det er ikke dermed sagt at gruppens eksistens og fremgangsmåte ikke vekker noen etiske spørsmål. Men denne samtalen ville ikke vært mulig uten å lage et trygt, lukket rom der vi forsøkte å verne om hverandres og kollegaers anonymitet for offentligheten.

Det er verdt å merke seg at av alle #metoo-kampanjer fra høsten 2017, er vår én av dem som aldri resulterte i navnuthenging i mediene. Ikke én norsk skuespiller eller regissør er blitt outet i offentligheten. Ikke ett eneste navn er nevnt i facebookgruppen.

#metoo har endret premissene for debatten

Påstanden om at #metoo «fjernet all debatt» er ikke ny – den er blitt fremmet av flere kronikører og essayister før Stene. Vi stiller oss undrende til påstanden, all den tid både Stenes og andres innlegg om temaet både kommer på trykk og blir diskutert. #metoo har derimot endret premissene for debatten.

Det er vanskelig å se bort fra de felles tendensene i historiene som ble delt: seksuell trakassering bagatelliseres, erfaringer om at varsling hverken følges opp eller får konsekvenser og manglende bevissthet og samtale om grenser.

Feil påstand om oppropet

Stenes påstand om at «Ingen benyttet heller umiddelbart anledningen til å diskutere mer komplekse kjønnsproblemer i teateret: hierarkier, måten skuespillere blir behandlet på, maktforholdet mellom regissør og skuespiller, seksualiserte kommunikasjonsformer, teaterets og filmens utmattende trang til å reprodusere kjønnsklisjeer – for eksempel til alltid å la kvinnekarakterer ha mannen eller barna som sitt hovedprosjekt», er direkte feil.

I oppropet finnes tydelige erklæringer om dette, blant annet: «Rollene vi spiller på scene og film bidrar også til å forme de rollene vi blir satt i i arbeidssituasjonen. De fleste manus det jobbes med, har menn i de bærende rollene, og altfor mange kvinneroller er funksjonsroller som «kjæreste», «elskerinne» eller «kone», noe som svekker vår autoritet i prøverommet og på arbeidsplassen.»

Et arbeidsliv for alle uten trakassering

Flere av våre mannlige kolleger har også vært på banen og påpekt nettopp problematikken med reproduksjon av stereotype kjønnsroller i teateret. Om det stemmer at «menns fortellinger om trakassering ikke ble etterspurt av noen», er det svært beklagelig.

At menn var utelatt fra arbeidet vårt har vi imøtegått og begrunnet i oppropet. Også denne beslutningen var resultat av diskusjoner innad i gruppen. Om menn vil organisere seg eller løfte stemmen om dette, står vi kvinnesterke bak dem. Vårt mål er et arbeidsliv der alle tør å heve stemmen mot trakassering og maktmisbruk uavhengig av kjønn.

Vi handler ikke på akkord med Simone de Beauvoir

Når Stene påstår at det aldri var et mål for denne bevegelsen «at kvinner selv kan være ansvarlig for å si fra og sette grenser, å reise seg og rense stemmen og ytre noe individuelt – tvert imot skulle samtalen utspille seg anonymt, i et fellesskap, et vi mot de andre» tillegger han 609 individuelle kvinner en mening de aldri har ytret.

Hans bekymringsmelding om at «#metoo først og fremst gir kvinner grønt lys til å se seg selv som ofre (...) heller enn handlende subjekter» og påstanden om at vi handler i strid med Simone de Beauvoirs hensikt om å la kvinner definere seg selv som utgangspunkt, oppleves søkt.

Hva er å ta makten over sine egne historier, organisere seg, stille krav til arbeidslivet og sette i gang en offentlig samtale – om ikke nettopp å bruke det mulighetsrommet de Beavouir åpnet for oss?

Nå vil vi snakke høyt

Først var behovet å samle seg og finne kollektiv trygghet i et for mange uforutsigbart og skjørt arbeidsliv. Nå er vi ferdige med kun å snakke sammen anonymt. Nå vil vi snakke høyt, sammen, individuelt og forhåpentligvis med alle våre kolleger – både makthavere og mannlige skuespillerkollegaer. Fordi et godt og likestilt arbeidsklima gavner oss alle.

Vi ønsker denne samtalen velkommen. Men den må ha basis i fakta, ikke løsrevne sitater fra en lukket facebookgruppe, der formålet synes å være å fremstille Norges kvinnelige skuespillere som en kollektiv masse. Det er vi ikke, like lite som våre mannlige kolleger er det.

Følg og delta i debattene hos Aftenposten meninger på Facebook og Twitter.

Interessert i #Metoo?

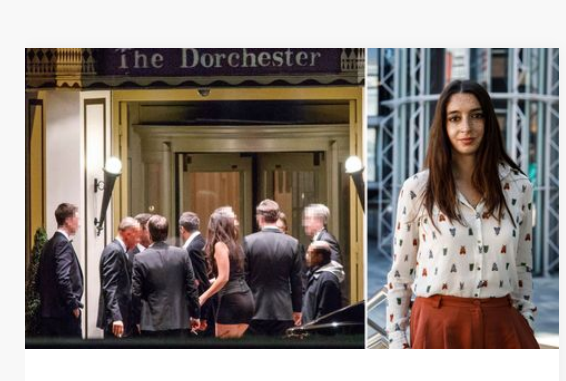

Hun avslørte mektige menns omgang med unge servitører bak lukkede dører. Det hun fikk se, sjokkerte Storbritannia.

Én ansatt har fått sparken og én har sagt opp etter varslingssaker ved Kunsthøgskolen

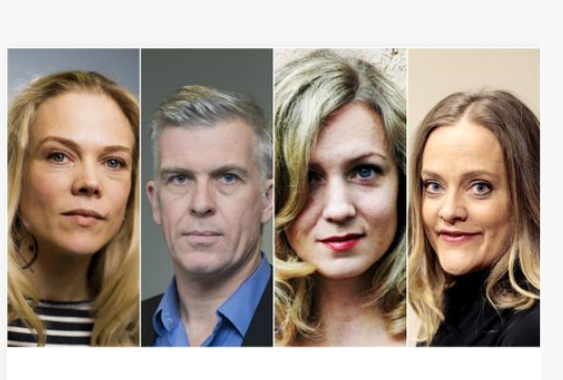

Et kritisk essay om #metoo satte fyr på debatten. Nå spør flere om takhøyden er stor nok.

Aftenposten
Øystein Stene
Forfatter, dramatiker og regissør

Avsporing å gjøre #metoo til en debatt for eller imot meg

Slik skal festivalene forebygge seksuelle overgrep

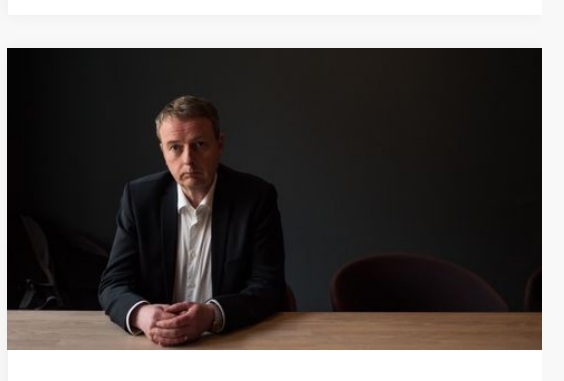

Vil ikke etterforske saken mot Terje Søviknes på nytt

Hilde Østby
Forfatter
#MeToo
Aftenposten

En mann begynte å gi kjæresten juling. Alle vi som satt på trikken så paralyserte på, som om det var på TV. Hva skjedde?

Guri Idsø Viken
Skribent
ME TOO!
Aftenposten

I bakgrunnen for #metoo-kampanjen lurer en forestilling om at kvinner er ofre for en truende seksualitet som de må hjelpes unna

Kristian Lykkeslet Strømskag
Påtroppende teatersjef
Aftenposten

«Hvem er du som kan belære 600 kvinner om hvordan #metoo-oppropet deres burde ha foregått?»

Tendensiøst fra Øystein Stene om #stilleforopptak

– Øystein Stene tar sitater ut av kontekst

Aftenposten

Jeg var pissredd for å si noe som kunne oppfattes som kontroversielt

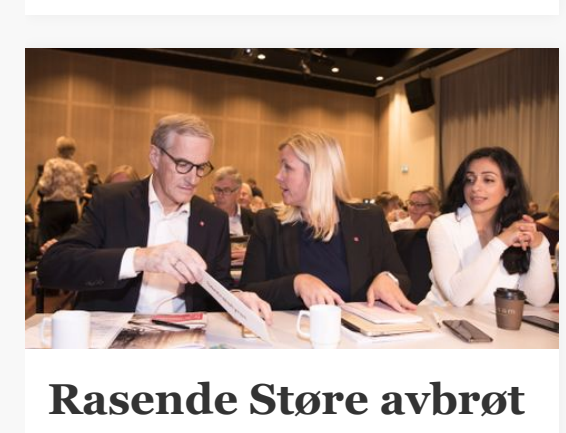

Rasende Støre avbrøt sentralstyremøte etter VG-lekkasjer i januar

Øystein Stene er feminist, dramatiker og forfatter. Nå tar han et hardt oppgjør med #metoo-bevegelsen.

Giske kunne blitt suspendert før jul med Aps nye retningslinjer

Kvinnelige politikere i Østerrike marsjerte ut i protest

Svenske medier sviktet under #metoo-dekningen

Tajik ble holdt utenfor Støres metoo-krisegruppe etter omdiskutert Facebook-post

Aps nye metoo-regler: – Nachspielet er ikke problemet, det er hvordan man oppfører seg der

15 varsler om seksuell trakassering i Sp

#METOO + KJØNN + KULTUR + SEKSUELL TRAKASSERING + STILLEFOROPPTAK +

annonse

1 kommentar

Velkommen til debatt! Vi er glade for dine bidrag, men være vennlig og bruk fullt navn. Innlegg blir løpende moderert. Les mer her.

Si din mening, Torgeir Oma!

PUBLISER KOMMENTAR

jorgen.lund
for 11 dager siden (redigert)

Jeg syns Stenes utspill bør hilses velkommen, på samme måte som Sveriges Televisions kontroversielle dokumentar, nemlig som del av en nødvendig besinnelse på ekte opprør og slapp båstenkning, substans og avsporing. Men de som her svarer Stene kritisk har rett i at han forenkler for mye, ja jeg vil tilføye: Han later som det ikke er grunn til å skille mellom opprøret bestående av modige enkeltindivider og de klisjeene og generaliseringene som setter seg når media for alvor "tar saken".

Stene be... Vis mer

Svar Anbefal

TIL FORSIDEN TIL TOPPEN

TIPSTELEFON 02286
TIPS PÅ E-POST
VARSLERTJENESTEN SECUREDROP
DEBATTINNLEGG PÅ E-POST
SENTRALBORD 22 86 30 00
ANNONSER 2286 3010
KUNDESERVICE 2189 6040
VIS AKERSGATA 55 I KART

ADRESSE
Akersgata 55, 0180 OSLO

SJEFREDAKTØR OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR
Espen Egil Hansen

POLITISK REDAKTØR
Trine Eilertsen

NYHETSREDAKTØR
Tone Tveøy Strøm-Gundersen

KULTURREDAKTØR
Sarah Sørheim

FEATUREREDAKTØR
Lillian Vambheim

REDAKTØR
Harald Stanghelle

UTVIKLINGSREDAKTØR
Eirik Hammersmark Winsnes

| PERSONVERNPOLICY OG COOKIES |

Alt innhold er opphavsrettslig beskyttet. © Aftenposten. ACAP-beskyttet. | Personvernpolicy og cookies. | Aftenposten arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Aftenposten har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.